

Utrikesdepartementet

Svar på kommissionens offentliga samråd om plattformar, värdtjänster, informationsflöde, molntjänster och delningsekonomin

---

Den svenska regeringen vill tacka kommissionen för möjligheten att besvara det offentliga samrådet och vill inleda med några allmänna reflektioner.

Framväxten av nya affärsmodeller till följd av den snabba teknologiska utvecklingen i den digitala, globala ekonomin har stor potential att bidra till hållbar tillväxt och konkurrenskraft. Europa måste därför skapa de bästa förutsättningarna för att tillvarata alla möjligheter som digitaliseringen ger för att stärka europeiskt näringsliv, skapa nya arbetstillfällen och ge bättre förutsättningar och möjligheter för konsumenterna. Den svenska regeringen stödjer initiativ ämnade att stimulera gränsöverskridande handel. Särskilt när initiativen stödjer innovation, att företag digitaliseras och växer, och när dessa avser hjälpa konsumenterna att, även gränsöverskridande, ta del av ett förbättrat utbud av varor och tjänster, kopplat till genuina möjligheter att gränsöverskridande utöva sina konsumenträttigheter. Regeringen anser att digitaliseringens möjligheter för att stödja en grön resurseffektiv ekonomi särskilt bör uppmärksammas och att goda förutsättningar för digitaliseringen är avgörande för att öka investeringarna i EU:s medlemsländer.

I den alltmer uppkopplade världen krymper avståndet mellan nationer, marknader och individer. Digitaliseringen möjliggör visionen om den inre marknaden, en öppen ekonomi, utan trösklar mellan oss. Öppenhet gentemot omvärlden för att europeiska företag och konsumenterna ska ha tillgång till fler marknader, den bästa teknologin, tjänsterna och IT-lösningarna är centralt. Den digitala marknaden är global, och Europa ska vara en naturlig del av den.

En förutsättning för förverkligandet av Europas digitala inre marknad är att fortsätta arbetet med genomförandet av tjänstedirektivet.¹ Regeringen

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

välkomnar kommissionens förenklingspaket² och att kommissionen har stärkt arbetet med bättre lagstiftning. För att öka tillväxten, sysselsättningen och få en effektiv inre marknad krävs det att all lagstiftning är ändamålsenlig, effektiv, anpassad till digitaliseringen och utan onödiga bördor. Regeringen anser därför att det är viktigt att arbetet fortsätter med Refit-programmet samt att kommissionen för en diskussion om nya mål för att minska regelbördor.

Den svenska regeringen vill med anledning av kommissionens samråd framföra följande:

Plattformer på nätet

Plattformarnas roll för samhället och ekonomin

Bedömningen av plattformars roll på nätet bör genomföras förutsättningslöst. Regeringen ser i dagsläget inget behov av (sär-)reglering av plattformar. Användandet av plattformar kan bidra till många fördelar för konsumenter och företag. Plattformar skapar ett ekonomiskt värde, attraherar investeringar, utvecklar tjänstesektorn, den digitala ekonomin och samhället i stort. Plattformar kan exempelvis ge ett större utbud av varor och tjänster, lägre priser och öppna nya marknader. Detta bör självfallet bejakas i en analys av plattformars roll på nätet.

Plattformar är inte definierade på ett vedertaget sätt – även om viss ledning finns i befintligt e-handelsdirektiv³ i den del som definierar internets så kallade mellanhänder. Det finns många olika sorters plattformar som verkar inom flera olika områden. En och samma plattform kan också inrymma flera olika funktioner, exempelvis sökmotor, marknadsplats, matchningsverktyg eller sociala medier som i sin tur kan inrymma och aktualisera frågeställningar av helt olika slag. Det är därför inte ändamålsenligt att göra definitionen av plattformar allt för bred och allmängiltig. Sannolikt är det först om och när ett visst problem och ett behov av ny reglering identifierats som det är meningsfullt att ta ställning till vilka definitioner som är relevanta i just det sammanhanget. Begreppet ”plattformar” passar i detta initiala skede möjligen som samlingsterm för en rad fenomen men kan ännu inte definieras genomgripande. Den analys som kommissionen gör kan ge slutsatsen att det är irrelevant att prata om plattformar som ett fenomen i sig.

---

² COM(2015) 215 final.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv [2000/31/EG](#) av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden.

Befintlig lagstiftning (konkurrensrätt, konsumentskydd, dataskydd m.m.) kan vara både tillämplig och ändamålsenlig. Regeringens hållning är att det ännu inte är tillräckligt styrkt att ytterligare reglering behövs och att sådan inte bör föreslås i nuläget om det inte kan visas att sådan behövs. En inventering och värdering av eventuella problem och en bedömning av om befintliga regler är ändamålsenliga bör istället vara den första åtgärden som vidtas. Förbättrad tillsyn kan också vara ett användbart verktyg för att komma till rätta med eventuella störningar på den inre marknaden.

Plattformer och öppenhet

Regeringen välkomnar en ökad transparens kring sökresultat, vilket kan vara positivt med hänsyn till både konsumenters och företags intressen. Sökmotorer är inte bara ett hjälpverktyg för att hitta information och/eller erbjuda eller köpa varor och tjänster utan hjälper också företag som t.ex. e-handlare att nå ut till potentiella konsumenter genom riktad annonsering och marknadsföring. En ökad transparens kan ske bland annat genom ökad information till användarna om hur exempelvis en sökmotor redovisar sökresultaten (baserat på konsumentens lokalisering, uppgifter om konsumenten, sponsrade länkar o.s.v.).

Regeringen håller i princip med om att plattformarna bör verka för större öppenhet och insyn, både i den egna verksamheten och i verksamheten hos de näringsidkare som använder sig av plattformarna, i t.ex. de fall som listas av kommissionen i det offentliga samrådet:

- a) Information som krävs enligt konsumentlagstiftningen (t.ex. kontaktuppgifter till leverantören, produkternas viktigaste egenskaper, totalpriset inklusive leveranskostnader och konsumenträttigheter som ångerrätten).
- b) Information som svar på en sökning, särskilt om de visade resultaten sponsras eller inte.
- c) Information om vem som erbjuder varorna eller tjänsterna på plattformen.
- d) Information för att motverka vilseledande marknadsföring av företag, bland annat falska recensioner.

Det är viktigt att det finns en balans och att eventuella regler inte innebär en alltför stor administrativ börda för företagen (och därmed ett hinder för handel och tillväxt). Regeringen värnar även yttrande- och tryckfrihet i enlighet med svenska grundlagar.

Hur plattformar använder information

Angående förslag om att undersöka hur tillhandahållare av plattformar använder informationen de samlar in, bör befintliga och kommande personuppgiftsregler tillämpas. Även aktuella konsumentskyddsregler kan tillämpas i sammanhanget. Regeringen anser preliminärt att dessa befintliga regelverk är tillräckliga.

Förhållandet mellan plattformar och leverantörer/näringsidkare/utvecklare eller innehavare av rättigheter till digitalt innehåll

Angående relationerna mellan plattformar och leverantörer, anser regeringen att den genomlysning av konkurrensrätten på e-handelsområdet som kommissionen inledde tidigare i år bör kunna ge vägledning om hur förhållandena mellan plattformar och leverantörer bör hanteras.

Regeringen välkomnar kommissionens ambition om att skapa bättre tillgång till digitalt innehåll. Samtidigt är det centralt att kommande förslag är balanserade och tillvaratar både rättighetshavares och användares intressen. I dagsläget är utbudet av strömmade musik- och medietjänster som går att använda över nationsgränserna i Europa begränsat. Regeringen anser att det är rimligt, ur ett inre marknads-perspektiv, att konsumenter som abonnerar på digitala tjänster ska ha bättre möjligheter att använda dessa även utanför sitt hemland. Samtidigt måste Europa kunna erbjuda ett upphovsrättsligt skydd som garanterar utvecklingen av en innovativ kreativ sektor.

Regeringen förespråkar att punktinsatser ska göras på EU-nivå där verkligt behov finns och betonar vikten av att kommande initiativ är balanserade och tillvaratar både rättighetshavares och användares intressen. EU bör sträva efter skräddarsydda lösningar som stärker den digitala inre marknaden och samtidigt inte försämrar möjligheterna för tjänster anpassade efter nationella behov t.ex. utifrån språkliga och kulturella förutsättningar. När det gäller marknaden för gräns-överskridande nättjänster anser regeringen att uppmuntrande av praktiska licenslösningar är den naturliga vägen att gå på ett område där avtalsfrihet råder.

Regeringen välkomnar ett klagande av reglerna för mellanhänders verksamhet när det gäller upphovsrättskyddat innehåll. Detta eftersom gällande regler (t.ex. e-handelsdirektivet⁴ och den upphovsrättsliga regleringen) tillämpas och tolkas olika i EU:s medlemsstater. Samtidigt måste hänsyn kunna tas till nationella behov, såsom eventuellt förenligheten med grundlagar i medlemsstaterna. Det senare är särskilt viktigt om kommissionen skulle se behov av lagstiftning.

Angående modernisering av möjligheterna att säkerställa skyddet för immateriella rättigheter välkomnar regeringen särskilt inriktningen i kommissionens meddelande om den digitala inre marknaden⁵ på intrång i kommersiell skala ("följ pengarna-principen") och ser framför sig att det inte handlar om lagstiftningsåtgärder i första hand.

---

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv [2000/31/EG](#) av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden.

⁵ COM(2015) 192 final.

Möjligheten att byta plattform

Gällande förslag om att granska begränsningar för individers och företags möjligheter att flytta mellan plattformar, finns det här befintliga konkurrensregler, kommande och befintliga konsumentskyddsriktsliga regler samt regler för behandling av personuppgifter. Regeringen avvaktar resultatet av den genomförda genomlysningen av konkurrensrätten på e-handelsområdet som eventuellt kan ge vägledning och belysa aspekter som behöver tittas närmre på.

Olagligt innehåll på nätet och värdtjänsternas ansvar

Angående hanteringen av illegalt innehåll på nätet finns bl.a. upphovsrättsliga och straffrättsliga regelverk som kan tillämpas. I sammanhanget kan det dock finnas behov av att förtydliga gällande regler som tolkas och tillämpas olika i olika EU medlemsstater, t.ex. när det gäller e-handelsdirektivets regler om mellanhänder. En grundläggande princip som regeringen värnar är vad som idag gäller om att den som endast vidareförmedlar ("mere conduit", se e-handelsdirektivets⁶ terminologi) trafik i nätet inte vare sig ska ansvara för eller behöva granska själva innehållet. En viktig utgångspunkt för den svenska regeringen är att det finns olika kategorier av mellanhänder som har och bör ha olika ansvar. Det är viktigt att skilja mellan en aktör som tillhandahåller tjänster på internet (värdtjänster) respektive en operatör som tillhandahåller själva anslutningen till internet och endast vidarebefordrar trafiken i näten.

Nedtagning av material från internet kan vara svårt att förena med den svenska grundlagsregleringen till skydd för yttrande- och informationsfrihet. Dessutom kan nedtagning av material på internet aktualisera frågor om själv censur med negativa konsekvenser för upprätthållandet av ett öppet internet. Frågorna måste också ses i en global kontext, där etablerandet av nya normer kring mellanhanders ansvar kan få stora konsekvenser utanför EU, inte minst ur ett MR-perspektiv. Utöver att respektera yttrandefrihet och mänskliga rättigheter är det även viktigt att de regler som tas fram är rättssäkra. Det måste vara tydligt och transparent vad som gäller.

Informationsflöde och datormoln i digitala ekosystem

Fritt informationsflöde

Begränsningar för datalokalisering

Regeringen anser att den digitala inre marknaden ska vara öppen mot omvärlden och ta hänsyn till behovet av fria, gränsöverskridande

---

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv [2000/31/EG](#) av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden.

dataflöden. Öppenhet gentemot omvärlden är centralt för att europeiska företag och konsumenterna ska ha tillgång till fler marknader, den bästa teknologin, tjänsterna och IT-lösningarna. Det bör därför tas hänsyn till behovet av fria dataflöden i en vidare internationell kontext. Samtidigt som data ska kunna flöda fritt för att stimulera innovation, tillväxt och konkurrenskraft måste också ett gott skydd för den personliga integriteten, inklusive EU-rättens skydd för privatlivet, fortsatt upprätthållas. Fria, gränsöverskridande dataflöden behövs för att säkerställa potentialen hos stora data, moln och sakernas internet.

Regeringen välkomnar att kommissionen (enligt arbetsprogrammet för 2016⁷) avser att presentera ett initiativ för att förhindra begränsningar i fria dataflöden på den inre marknaden. Det bör vara möjligt att föra data över gränser, utan begränsningar med hänvisning till exempelvis lokaliseringskrav. Gällande dataflöden på den inre marknaden handlar det bland annat om att säkerställa tillämpningen av befintliga regler för fri rörlighet av data, exempelvis dataskyddsdirektivet⁸ vars syfte är att ta bort hinder för ett fritt flöde av personuppgifter i unionen.

Regeringen välkomnar också att kommissionen enligt sitt meddelande om handel, Trade for All (2015)⁹, ska verka för regler i tjänstehandelsavtalet TiSA och andra frihandelsavtal om friare dataflöden och förbud mot krav på lokalt placerad datorutrustning och lokal datalagring. Kommissionen bör också verka för att aspekter av särskild vikt för gränsöverskridande e-handel, ingår i EU:s frihandelsavtalsförhandlingar. Detta samtidigt som behovet av ett tillfredställande personuppgiftskydd respekteras.

Tillgång till öppna data

Regeringen välkomnar kommissionens förslag i meddelandet om den digitala inre marknaden¹⁰ om att uppmuntra tillgången till offentlig data (s.k. öppna data) för att stimulera innovation. Det är ett viktig led i att stimulera entreprenörskap och utvecklingen av nya affärsmodeller. Regeringen anser t.ex. att det bör finnas möjligheter för balanserad hantering av personuppgifter där företag kan dra nytta av dessa uppgifter samtidigt som den enskildes personliga integritet respekteras. Regeringen stödjer befintliga initiativ om privat-offentliga partnerskap för nätsäkerhet, både de som finns nationellt och EU-nivå och ställer sig frågande till ytterligare sådana.

---

⁷ COM(2015) 610 final.

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv [95/46/EG](#) av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter.

⁹ Communication from the Commission of 14 October 2015 on "Trade for All: Towards a more responsible trade and investment policy".

¹⁰ COM(2015) 192 final.

En översyn av e-dataskyddsdirektivet¹¹ stöds givet att den nya uppgiftsskyddsförordningen eventuellt föranleder ändringar och att det sker en allmän översyn av telekomsektorn.

Tillgång till och vidareutnyttjande av forskningsdata

Angående kommande lagstiftningsförslag för att uppnå en större rättslig förutsebarhet för gränsöverskridande användning av innehåll för särskilda ändamål (t.ex. forskning, utbildning, text- och datasutvinning) anser regeringen att reglerna för befintliga undantag och inskränkningar i upphovsrätten i vissa fall kan behöva nå en ökad nivå av harmonisering för att underlätta gränsöverskridande användning för t.ex. forskning dock med beaktande av situationen på den aktuella marknaden och licensieringsförfarandena på området.

Ansvar i fråga om det fria informationsflödet och sakernas internet

Ökat förtroende och en hög säkerhet för digitala tjänster och vid hantering av personuppgifter är en förutsättning för att skapa en digital inre marknad eftersom ett högt förtroende för tjänsterna och en trygghet hos konsumenterna kan bl.a. bidra till ökad IT-användning och e-handel.

Regler för skydd av personuppgifter måste balanseras mellan integritetsskyddet för den enskilde och de krav som ställs på företagen. Reglerna bör utformas efter en riskbaserad ansats, där större krav ställs på företagens behandling av personuppgifter ju större risken för en integritetskränkning är. Vidare bör de utformas så att de är lätta att begripa, följa och att de håller över tid. Reglerna behöver också utformas så att de stödjer tillväxt, datadriven innovation och fri handel.

Vidareanvändning av data kan medföra ett mervärde inte bara för företag utan också för konsumenterna. I den alltmer sammankopplade och delade ekonomin ställs dock ökade krav på integritet och kontroll över personuppgifter. Det bör tydliggöras för användaren att uppgifterna kan ha ett värde och kan vidareanvändas. Hellre än att hindra utvecklingen av nya affärsmodeller och beteenden, bör användaren, förutom att informeras, även genom enkla och tydliga mekanismer ges tillfälle till kontroll, t.ex. genom möjligheter till opt-out.

System för behandling av personuppgifter

Nya bestämmelser bör utformas genom en riskbaserad metod, ju större risken för integritetsintrång är, desto mer ökade krav på företagens behandling av personuppgifter. Dessutom bör regler utformas så att de är lätta att förstå, följa och upprätthålla över tiden. Reglerna måste också

---

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation.

utformas för att stödja tillväxt, datadriven innovation, och frihandel. Det bör vara möjligt att överföra data över gränserna, utan restriktioner på grund exempelvis lokaliseringskrav. Det bör klargöras för användaren om deras personuppgifter är av kommersiellt värde och hur dessa kan användas vidare.

Europeiskt initiativ för datormoln

Regeringen ställer sig tveksam till att utveckla en särskild europeisk molntjänst. Fria, gränsöverskridande dataflöden behövs för att säkerställa potentialen hos bl.a. molntjänster. Öppenhet mot omvärlden är centralt för att europeiska företag och konsumenterna ska ha tillgång till fler marknader, den bästa teknologin, tjänsterna och IT-lösningarna. Till de svenska utgångspunkterna för utvecklingen av den digitala inre marknaden, hör att vi vill se evidensbaserade förslag från kommissionen, och värna öppenheten mot omvärlden. Regeringen vill inte att utvecklingen av en europeisk digital inre marknad sker på bekostnad av frihandel. Det är angeläget att inte konkurrera med kommersiellt bärkraftiga befintliga eller kommande lösningar (datormoln, datautvinning) för exempelvis spridning av forskning.

Delningsekonomin

Regeringen ser många fördelar med delningsekonomin, t.ex. ett bredare utbud och ökad tillgång till varor och tjänster. Regeringen välkomnar därför att kommissionen inom ramen för Strategin för en inre marknad för varor och tjänster¹² kommer att utarbeta en Europeisk agenda för delningsekonomin med riktlinjer om hur befintlig lagstiftning tillämpas på delningsekonomiska affärsmodeller. Regeringen ser det som positivt att digitalisering och delningsekonomin ger möjlighet till minskad miljöpåverkan och bidrar till en övergång till en resurseffektiv och cirkulär ekonomi. Regeringen ser därför även positivt på att initiativ kring delningsekonomin även tas upp i kommissionens meddelande om cirkulär ekonomi.¹³ Samtidigt är det, på de områden där det är aktuellt, nödvändigt att balans skapas mellan åtgärder för att förverkliga en inre marknad för varor och tjänster och skyddet för arbetstagare, konsumenterna och andra allmänna skyddsintressen.

Delningsekonomin innebär stora möjligheter att identifiera var outnyttjad kapacitet finns för att på ett effektivt sätt kunna sammanföra utbud och efterfrågan. Det är dock viktigt att det inte uppstår oklarheter kring ansvarsfördelningen mellan olika aktörer. I dessa fall kan befintliga regelverk behöva följa med i utvecklingen. Nya sätt att organisera arbetet till följd av delningsekonomin kan bl.a. medföra nya utmaningar för de nationella arbetsrättsliga regelverken. I delningsekonomin kan t.ex.

---

¹² COM(2015) 550 final.

¹³ COM(2015) 614/2.

gränsen mellan arbetstagare och arbetsgivare vara otydlig. Vidare behöver de olika aktörerna (användarna, tillhandahållaren och mottagaren samt de som möjliggör att tillhandahållare och mottagare av en delningstjänst kan ”dela”) veta vilka regler som är tillämpliga och hur dessa regler ska tillämpas i förhållande till deras aktiviteter. De som tillhandahåller tjänsterna arbetar ibland under anställningsliknande förhållanden, utan att vara anställda. Ibland utförs tjänsterna inom ramen för någon form av egenföretagande. Därmed kan det uppstå osäkerhet kring de olika aktörernas rättsliga ställning och därmed också deras rättigheter och skyldigheter i förhållande till varandra och staten (t.ex. avseende skatteinbetalningar, konsumenträttigheter och arbetsgivaransvar).

Oavsett om ett företag bedriver p2p-verksamhet eller mer traditionell tjänsteverksamhet ska givetvis gällande regelverk respekteras. Det är i sammanhanget viktigt att inte kategorisera företag som verkar inom delningsekonomin (såsom) p2p-företag som ett negativt fenomen. Tvärtom är det viktigt att signalera en öppenhet som attraherar nya globala investeringar till EU:s medlemsländer. Varje enskild verksamhet bör bedömas från fall till fall, på samma sätt som för traditionell tjänsteverksamhet. Regeringen anser därför inte att EU ska hasta fram en generell reglering av fenomenet p2p-företag. I första hand bör redan befintlig lagstiftning (såsom t.ex. tjänstedirektivet)¹⁴ användas. Intervenering på EU-nivå bör ske endast i de fall det bedöms nödvändigt.

Regeringen anser att det är viktigt att inte påskynda regleringen av nya och innovativa affärsmetoder. Alla eventuella åtgärder som påverkar delningsekonomin förutsättningar bör föregås av en noggrann konsekvensanalys och fokusera på att ta itu med konstaterade och väldefinierade problem inom en specifik verksamhet och inte fenomenet som helhet. På områden där nya åtgärder bedöms vara nödvändiga, bör hänsyn tas till luckor i lagstiftningen eller rättsosäkerhet som kan hämma innovativa affärsmöjligheter. Till exempel, kan bristande tydlighet när det gäller tillämpningen av producentansvarsregler för skräddarsydda 3D-tryckta produkter utgöra en osäkerhet som kan hindra EU-omfattande tillväxt av en teknik som i sin tur kan skapa nya affärslösningar inom en rad olika branscher. De viktigaste regleringsfrågorna för regeringen är frågor om integritet, illojal konkurrens och ansvar.

---

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.